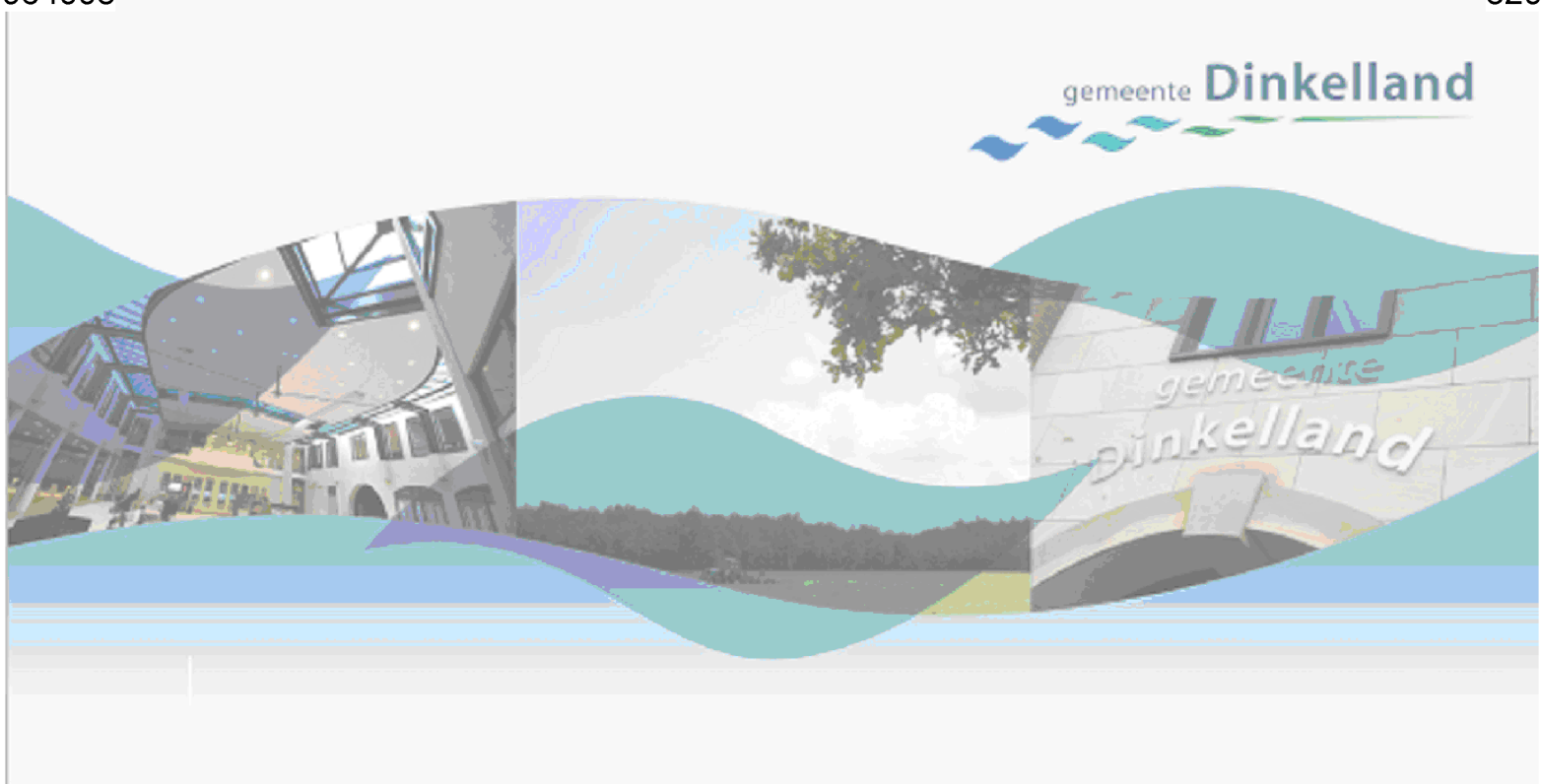

Programma Sociaal domein

Portefeuillehouder

Cel Severijn, Richard de Way, Benno Brand

Algemeen

Iedere inwoner moet in staat zijn om zo lang en zo veel mogelijk zelfredzaam te zijn. We hechten veel waarde aan het welzijn van onze inwoners. Daarnaast moeten inwoners zoveel mogelijk zelf de regie over hun leven kunnen voeren en mee kunnen doen in de samenleving. Waar dat kan op eigen kracht, of anders met hulp van mensen uit hun sociale netwerk. Inwoners die hiertoe niet (volledig) in staat zijn, bieden we ondersteuning om hun zelfregie en participatie te bevorderen. De ondersteuning is bij voorkeur zo licht en zo dichtbij mogelijk en preventief als het kan. Team Ondersteuning & Zorg is ervoor om inwoners hierbij te helpen.

In de gemeente Dinkelland werken we samen met verschillende organisaties om de zorg voor onze inwoners zo optimaal mogelijk in te richten. Dit zijn bijvoorbeeld organisaties die re-integratietrajecten begeleiden en organisaties die vrij toegankelijke voorzieningen aanbieden, maar ook Veilig Thuis voor inwoners die te maken hebben met huiselijk geweld. We zetten in op vroegsignalering en het preventief aanpakken van problemen. Daarnaast kennen we verschillende regelingen voor inwoners met (tijdelijke) financiële problemen, bijvoorbeeld bijstand voor zelfstandige ondernemers en kindpakketten. We vinden het belangrijk dat inwoners de weg naar ondersteuning en hulpverlening gemakkelijk weten te vinden. Daarom werken we binnen het sociaal domein samen binnen Schakel. Schakel is de toegang van het sociaal domein waarbinnen alle organisaties samenwerken en daardoor passende hulp- en ondersteuning kunnen bieden aan onze inwoners.

Actuele ontwikkelingen

Jeugd

Maatschappelijke ontwikkelingen

Er is een toename te zien in het aantal jongeren dat kampt met problemen op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling. Meer jongeren tot 18 jaar voelen zich mentaal niet goed, wat invloed heeft op hun dagelijkse functioneren. Ook de problematiek is complexer geworden. Landelijk is sprake van een dreigende energiecrisis. Meer huishoudens komen onder de armoedegrens en zullen het financieel moeilijk gaan krijgen. De gemeente heeft in toenemende mate een verantwoordelijkheid voor huisvesting van asielzoekers en statushouders. De maatschappij binnen onze gemeente zal een verandering doormaken door het samenkomen van verschillende culturen. Huisvesting van allerlei doelgroepen is een groeiend probleem. Zo ook voor de toenemende doelgroep; gescheiden ouders en/of jeugdigen die opvang nodig hebben.

Er is krapte op de arbeidsmarkt, op verschillende vlakken van hulp en begeleiding. Bij zorgaanbieders, maar ook in het onderwijs. Zij komen voor een grotere vraag te staan om meer kinderen (van statushouders) hulp, ondersteuning en/of onderwijs te bieden, terwijl er nu al te weinig krachten zijn en wachttijden oplopen. Specifiek voor een groot aantal boerenbedrijven binnen onze gemeente speelt de stikstofcrisis een grote rol, wat kan zorgen voor onzekerheid over het voortbestaan van hun bedrijf.

Deze ontwikkelingen vragen om veerkracht van onze inwoners. In feite zijn het potentiële stressfactoren. Wanneer de draaglast van deze factoren, de draagkracht van onze inwoners overstijgt zal dat een weerslag hebben op het opgroeien en de ontwikkeling van de jeugd. De verwachting is dat meer jeugdigen een vorm van jeugdhulp nodig zullen gaan hebben.

Regionale inkoop

Naast deze inhoudelijke ontwikkelingen speelt er een regionale inkoop voor, onder andere, de Jeugd. Maatregelhulp (jeugdbescherming en jeugdreclassering) staat zwaar onder druk. Hierin zullen we in 2023 geconfronteerd worden met toenemende kosten. Dat geldt ook voor de af- en ombouw van Jeugdzorg+ en drie milieus voorzieningen (landelijk/regionaal).

Participatie en inburgering

Minimabeleid

Door de raad is unaniem de motie Dinkellandpas aangenomen. In 2022 wordt bekeken of deze in 2023 uitgewerkt gaat worden.

Inburgering

Er is een landelijke toename van het aantal vreemdelingen in ons land. Hiermee wordt ook onze lokale opgave voor de opvang van onder andere statushouders groter. Aandacht wordt dan ook gevraagd voor de uitdagingen die dit voor ons als lokale gemeente en regievoerder op het inburgeringstraject met zich mee zal brengen.

Participatiewet

In 2022 is de transformatie van de participatiewet verder vorm gegeven. Backoffice taken gelieerd aan de Participatiewet worden uitgevoerd door de gemeente Oldenzaal. De gesloten Dienstverleningsovereenkomst zal in 2023 worden herijkt.

Wmo

Maatschappelijke ontwikkelingen

Er is een toename van het aantal ouderen in onze gemeente. We zien dat het aantal Wmo maatwerkarrangementen toeneemt. Wmo-aanbieders hebben moeite om voldoende personeel te vinden en de continuïteit van hun dienstverlening te waarborgen. Dit speelt met name bij de huishoudelijke ondersteuning. Daarnaast zien we als gevolg van loonstijgingen bij alle aanbieders de tarieven ook stijgen.

Huisvesting van verschillende doelgroepen is een groeiend probleem. Zo ook voor de inwoner die belang heeft bij een aanpassing van een woning als wel een aangepaste woning nodig heeft. Ouderen blijven daarnaast steeds langer zelfstandig wonen.

Inkoop

De overeenkomsten voor maatwerkvervoer (incidenteel maatwerkvervoer, leerlingen vervoer en vervoer naar dagbesteding en jeugdhulplocaties) lopen af op 30 juni 2023. De overeenkomst voor het callcenter voor het incidenteel maatwerkvervoer (voorheen Regiotaxi) loopt ook af op 30 juni 2023 en kan nog 2 keer 1 jaar verlengd worden. Er wordt een nieuwe aanbesteding gehouden om nieuwe overeenkomsten voor het maatwerkvervoer en het call center te kunnen afsluiten. De omstandigheden in de wereldmarkt zijn mede door de oorlog in Oekraïne onzeker. Er is sprake van sterke inflatie waardoor onder andere de prijzen voor brandstoffen en grondstoffen sterk stijgen. Daarnaast hebben de vervoerders door de coronapandemie financieel zware jaren gehad. Deze ontwikkelingen zullen waarschijnlijk leiden tot een hogere tariefstelling. De komende periode wordt geprobeerd hiervan een inschatting te maken.

Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen voor de inkoop van huishoudelijke ondersteuning (per 2024) en begeleiding en dagbesteding (per 2025). Dit vraagt lokale en regionale inzet.

Publieke Gezondheid

Verhoogde werkdruk bij de GGD vanuit het migratievraagstuk

De afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD Twente (Gemeentelijke Gezondheidsdienst) ondervindt een stijgende werkdruk op het gebied van uitvoeren van de wettelijke taken vanuit de Publieke Gezondheid aan de kinderen en jongeren onder de vluchtelingen. De GGD voert de gemeentelijke taak uit tot het volgen van groei en ontwikkeling van de kinderen en jongeren onder de vluchtelingen, en voert ook het Rijksvaccinatieprogramma uit en biedt vaccinaties aan waar de kinderen deze nog niet gehad hebben. Daarnaast moet bij alle asielzoekers en statushouders een screening uitgevoerd worden wanneer de asielzoekers en statushouders uit landen komen waar tuberculose (tbc) voorkomt. Mocht iemand besmet zijn met tbc, dan voert de GGD bron- en contact onderzoek uit. Door het migratievraagstuk wordt hierdoor steeds meer beroep gedaan op de uitvoering vanuit de GGD door verpleegkundigen en artsen terwijl hier al een lopend arbeidstekort van is.

Tekort aan forensisch artsen bij de GGD

Sinds 2022 wordt er met vijf GGD'en, waaronder GGD Twente, binnen de politieregio Oost samengewerkt om de forensische dienstverlening uit te kunnen blijven voeren. De oorzaak hiervan ligt bij het tekort aan de forensisch artsen bij de GGD'en. Hierdoor ontstaat risico's zoals het tijdig uitvoeren van lijkschouw, het uitvoeren van euthanasie op het gewenste tijdstip en het uitvoeren van forensische onderzoeken bijvoorbeeld bij zedenzaken.

Toevoegen HPV vaccinatie in het Rijksvaccinatieprogramma

Sinds 1 januari 2022 is de HPV vaccinatie bij jongens en mannen opgenomen in het vaccinatieprogramma. De leeftijdsgroepen worden verdeeld over 2022 en 2023 en alle jongeren vanaf het jaar dat ze tien worden tot en met jongeren van 26 jaar worden uitgenodigd voor een kosteloze HPV vaccinatie. De uitvoering hiervan ligt bij de GGD Twente.

Gezondheidsmonitor: Kinderen, Jongeren, Jongvolwassenen, Volwassenen en Ouderen

Het ministerie van VWS heeft financiële middelen en een opdracht aan de GGD'en in Nederland meegegeven om monitoren uit te voeren onder alle leeftijdsgroepen van de bevolking. Hierdoor is de frequentie van de monitoren van eens per vier jaar naar eens per twee jaar verhoogd. In mei 2022 werden de resultaten van de kinderen en jongeren gezondheidsmonitor gepubliceerd die afgenomen is in het najaar van 2021. Hierin is onder andere meer uitvraag gedaan naar de effecten van de coronamaatregelen op de mentale gezondheid van onze kinderen en jongeren. In juni 2022 is de werving voor de gezondheidsmonitor Jongvolwassenen gestart en in september 2022 de werving voor de gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen. De resultaten zullen meegenomen worden in beleid en uitvoering.

Verhoogde inzet op antidiscriminatie

Om meer mogelijkheden te creëren in de aanpak van discriminatie is aan de raad en het college voorgelegd om een structurele en verhoogde financiële bijdrage richting de antidiscriminatievoorziening Vizier vast te leggen. Dit biedt mogelijkheden om in te zetten op preventie door onder andere het creëren van meer naamsbekendheid van het meldpunt discriminatieoost.nl en het geven van voorlichting.

Integraal Zorg Akkoord (2023-2026)

Het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is vanuit het ministerie van VWS opgesteld om op landelijk niveau afspraken vast te leggen met betrekking tot de Nederlandse gezondheidszorg voor de komende 4 jaar. Bij het vastleggen van deze afspraken zijn alle partijen betrokken die actief zijn in de Nederlandse gezondheidszorg. Welke impact deze afspraken zullen hebben op de gezondheidszorg binnen Twente en onze gemeente is op dit moment nog niet duidelijk.

Nieuw beleid uit het collegeakkoord

Areaalaanpassing en ontwikkelingen Sociaal Domein (€ 225.000 structureel)

Om de continuïteit van het Sociaal Domein en daarmee de bereikbaarheid en betaalbaarheid te garanderen is een extra investering in de beschikbare capaciteit (zowel in kwantiteit als in kwaliteit) benodigd. In het overdrachtsdocument is een eerste richtinggevende berekening opgenomen die voor de gemeente Dinkelland uitkomt op een structureel bedrag van € 225.000. Deze extra investering is opgenomen in het collegeakkoord 2022-2026 en de benodigde middelen zijn daarna via de perspectiefnota 2022-2026 vanaf het jaar 2022 structureel beschikbaar gesteld. Nadrukkelijk melden we dat het hier een om een eerste richtinggevende berekening gaat. De daadwerkelijke benodigde capaciteit (kwantiteit en kwaliteit) verwachten we in beeld te krijgen via het capaciteitsonderzoek dat we op dit moment voor de hele organisatie laten uitvoeren door een externe partij.

POH GGZ (€ 115.000 structureel)

De Praktijkondersteuner Jeugd geestelijke gezondheidszorg (hierna: POH Jeugd) ondersteunt de huisarts in de praktijk op het gebied van psychosociale casuïstiek van jeugdigen en hun gezinnen. Het doel van de pilot was te zorgen voor een laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning waardoor jeugdigen en ouders sneller op de juiste plek komen voor ondersteuning. Tevens was het doel om meer inzicht en grip op verwijsstromen vanuit de huisartsen te krijgen, geïndiceerde zorg terug te dringen en de ketensamenwerking tussen gemeente, huisartsen en de GGD te versterken. Uit de pilot blijkt dat deze doelen ruimschoots zijn gehaald. We zien zowel financiële positieve effecten (minder kosten voor geïndiceerde zorg en beter inzicht in de verwijsstromen) als positieve maatschappelijke effecten (hoge tevredenheid onder de huisartsen, ouders en jeugdigen, laagdrempelige en effectieve ondersteuning) effecten. We hebben hiermee efficiënte, goede en laagdrempelige hulp binnen de huisartsenpraktijk aan

jeugdigen (0-23 jaar) en hun directe omgeving gerealiseerd waardoor doorverwijzingen naar de specialistische GGZ zijn afgenomen. Daarom wordt de POH Jeugd structureel ingebed.

Coördinator externe verwijzer (€ 52.000 structureel)

De coördinator externe verwijzer (CEV) is een medewerker van de gemeente die als aanspreekpunt fungeert voor de externe verwijzers binnen de gemeente. Het doel is het bewerkstelligen van passende, kwalitatief goede jeugdhulp. Dit probeert de CEV te bewerkstellingen door te ondersteunen, adviseren en te sturen op externe verwijzingen van bijvoorbeeld de huis- en jeugdartsen en gecertificeerde instellingen. Uit de evaluatie blijkt dat de CEV een essentiële bijdrage aan de relatie tussen de gemeente en externe verwijzers zoals huisartsen en gecertificeerde instellingen. De doelstelling is om meer grip te krijgen op de meldingen, wijze van indiceren en te komen tot passende ondersteuning en zorg. Uit de herhaalde monitoring en effectmeting blijkt dat de inzet van de CEV zich zowel inhoudelijk als financieel loont. We zien dat er meer contact is tussen de externe verwijzers en de gemeente, de samenwerking verbetert en er komt meer grip op de in te zetten jeugdhulp. Om die reden wordt de CEV structureel ingebed.

Kernondersteuner

Dorpsondersteuners zijn de ogen en oren van een kern. Ze zijn het vertrouwde gezicht en aanspreekpunt voor inwoners met hulpvragen op allerlei terreinen binnen het sociaal domein. Anderzijds zijn ze ook het aanspreekpunt voor (zorg-)organisaties die aansluiting zoeken bij de gemeenschap. Ze zijn de spin in het web: coördinerend, signalerend, adviserend en ondersteunend. Het doel van de pilot én werkwijze van dorpsondersteuner sociaal domein was, vanuit de gemeente bezien, dat signalen en hulp- en ondersteuningsvragen van (groepen) inwoners eerder op de juiste plaats terecht komen, waardoor inwoners sneller geholpen worden en duurdere zorg voorkomen kan worden. Vanuit de kern bezien was de missie/ambitie om te bewerkstelligen dat mensen zo lang mogelijk gelukkig en gezond kunnen leven in Saasveld. Uit de pilot blijkt dat de dorpsondersteuner positieve resultaten behaalt. Deze manier van werken is erg succesvol gebleken, omdat bewoners zijn ondersteund tot het nemen van verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor de samenleving binnen het dorp. Bovendien weten inwoners die er zelf niet uitkomen, nu gemakkelijker de weg te vinden naar hulp. Ook is in meerdere gevallen inzet van geïndiceerde zorg voorkomen. Daarom wordt de dorpsondersteuner Saasveld structureel ingezet en wordt gestart met een verkenning hoe de dorpsondersteuner (hierna kernondersteuner) ook voor andere kernen structureel ingezet kan worden.